

Die Spruchpraxis. Revue über die Rechtsprechung in den obersten Instanzen der im Reichsrath vertretenen Königreiche und Länder. Dr. Anton Riehl jun., k. k. Ministerialvizesekretär. (Begründet von Dr. Anton Riehl.) 31. Jahrgang. 4. bis 6. Heft (Perles).

Razne vesti.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1915.

— (Vseučiliška vest.) Minist. koncipist v predsedstvu minist. sveta dr. Leonida Pita mic je sprejet kot privatni docent za občno in avstrijsko državno pravo na pravni fakulteti vseučilišča dunajskega. Naše iskrene čestitke!

— (Osebne vesti.) Imenovani so: za avskultante v okrožju višjega deželnega sodišča v Gradcu pravni praktikantje Nikolaj I. Vrabl, Emil Kramer, dr. Fran Tavželj, Pavel Lenarčič in dr. Jos. Vidmar. — Otvorili so pisarne odvetniki dr. Adrijan Zupančič in dr. Josip Lavrenčič v Ljubljani, dr. Peter Medvešček v Radečah. — Vpokojena sta na svojo prošnjo: deželnosodna svetnika in sodna predstojnika Josip Pelegrini v Ložu in Alojzij Doxat v Kozjem. — Umrl je v Šoštanju notar Vinko Kolšek.

— (Dr. Julius Ofner,) odvetnik na Dunaju, je dne 20. pr. m. dovršil sedemdeset let svoje dobe. Dr. Ofnerjevo ime je zaslovelo posebno, ko je bil l. 1889. izdal pranačrt obč. drž. zakonika. Neštete so njegove razprave, ki se tičejo našega materialnega prava. Že pred desetletji je kazal pot, po kateri naj se razvija pravo in pravoznanstvo, da ustreza gospodarskim in socialnim premembam časa. Odličen jurist, je dr. Ofner zgodaj postal socialen politik in bil neustrašen zagovornik delavskih slojev, obenem propagator enakopravnosti ženske in svobodne šole. Posebno delavnost je razvijal od l. 1901. v državnem zboru, kjer je brezobzirno nastopal, kadarkoli se je skušalo kršiti pravice ljudskega zastopstva. S svojim čistim prepričanjem in odločno besedo si je pridobil spoštovanje in uvaževanje, dasi se ni pridružil nobeni stranki. Znane so njegove zasluge pri reformi kazenskega prava (lex Ofner). Dr. Ofner je danes eden najbolj popularnih in markantnih mož na Dunaju, osobito ker ga diči nesebičnost prve vrste. Vzlic svoji starosti je čil in poln prijetnega temperamenta, pravi miljenec svojih stanovskih tovarišev.

— (Kolkovanje.) Oblastvo se je izpodtikalo nad predloženimi trgovskimi računi, ker nalepljeni 10-vinarski kolki niso bili prepisani, in je zategadelj naložilo kazensko zvišanje pristojbin izdajatelju računov. Pritožbe v upravnem postopanju niso imele uspeha. Pred upravnim sodiščem se je povdarjalo, da so se kolki, ker so prozorni, nalepili na pisavo in je bilo vse videti kakor da so prepisani; saj je vseeno, ali je prepis pod znamkami ali nad njimi; drugače je bilo pri starih kolkih, ki so imeli debei papir. Upravno sodišče je pritožbo kakor neutemeljeno zavrnilo z bistvenimi razlogi: Naredba finančnega ministrstva iz l. 1854., ki ukazuje prepisanje nalepljenih kolkov, se ni predruščila, ko so bili uvedeni novi kolki. To torej, da bi radi kakovosti sedaj

veljavnih kolkov znabiti ne bilo treba strogega izvrševanja tega ukaza, ne more opravičiti interpretacije ukaza, niti oprostili stranke od izvrševanja. Ker kolki niso bili prepisani, je to toliko, kakor da jih ni bilo, in z dotičnimi računi je bilo ravnati, kakor da niso kolkovani; zato je bil tudi opravičen predpis pristojbinskega zvišanja.

— (Državno sodišče) je z razsodbo od 11. januarja 1915 št. 586 ex 1914 izreklo: I. Napram šoloobveznemu otroku se ne krši svoboda vere in vesti, zajamčena v čl. 14 osn. drž. zak. od 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142, ako se otroka sili k verskim vajam ljudske šole. II. Pač pa se posega v očetovo pravico do svobode vere in vesti, ako se ga sili, da svojega otroka mora k verskim vajam pošiljati. — Popolnoma enako pritožbo iz istega upravnega območja je rešilo državno sodišče dne 14. aprila 1915 št. 142 in izreklo glede šoloobveznega otroka kakor prej pod I., a glede očetove pravice je spremenilo svoje stališče in odločilo, da se ne posega v očetovo pravico do svobode vere in vesti, ako se ga sili, da svojega šoloobveznega otroka pusti k verskim vajam njegove konfesije. — Prejšnje stališče svoje je sodišče utemeljilo tako: Res je sicer, da se od očeta-pritožnika osebno ne zahteva cerkvenega dejanja. Pač pa se krši njegova svoboda s tem, da se ga hoče z denarnimi ali zapornimi kaznimi siliti, naj svojo hčer pošilja k verskim vajam, ki so proti njegovemu osebnemu prepričanju. Po §-u 5. drž. šolskega zakona so verske vaje pač vzgojevalno sredstvo, ne pa del verskega pouka in zlasti § 63. šolskega in učnega reda, drž. zak. št. 159 ex 1905 razlikuje med dotičnimi obveznostmi otroka in med obveznostmi staršev. Otrokom je namreč naloženo, da šolo redno obiskujejo in se udeležujejo naznanjenih verskih vaj, staršem pa le, da otroke silijo k rednemu šolskemu pouku, in ne tudi, da jih morajo k verskim vajam. Obč. drž. zakonik (§§ 78. in 270.) kaže pota, kako se rešijo navskrižja, ki se podajo med pravicami in dolžnostmi varovanca ter med pravicami in dolžnostmi imetnika očetovske oblasti. Toda ne bi bilo dopustno, prisiliti očeta k inguenci v stvari, ki nasprotuje njegovim verskim nazorom in ki bi se mu njena izvršitev ne mogla niti zaupati, še manj pa naložiti s silo. — — Tri mesece kasneje pa je sodišče utemeljevalo nasprotni izrek s tema stavkoma: Ako se pritožnik čuti prikrajšanega z izpodbijanimi odredbami šolskih oblastev in sicer v svoji ustavno zajamčeni pravici do svobode vere in vesti ter v pravici, da ga ni moči siliti k nobenemu cerkvenemu dejanju in k udeležbi pri cerkveni slovesnosti, — treba je omeniti, kar se tiče poslednje pravice, da pač njega samega odredbe ne silijo k takemu dejanju ali k udeležbi. Prav tako pa odredbe tudi ne kršijo njegove pravice do svobode vere in vesti, ko se ž njimi le temeljem veljavnih zakonov (II. odd. dež. zakona za Češko od 19. februarja 1870, dež. zak. št. 22 v zvezi s § 20. drž. šol. zakona) sili, da pošilja svojega šoloobveznega sina k verskim vajam njegove konfesije.

„Slovenski pravnik“ izhaja 15. dne vsakega meseca in ga dobivajo člani društva „Pravnika“ brezplačno; za nečlane pa velja za vse leto 10 K, za po leta 5 K.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 24 oz. 22.